

PÅ FØRSTE RAD

Medlemsblad for Teatrets Venner i Trondheim nr. 3 • 2023

MØT PER SVERRE DAHL
- KUNSTNEREN BAK
FORENINGENS NYE
STATUETT

HVEM VAR
«AN-MAGRITT»?

VÅRENS AKTIVITETER

Å sette pris på teatret

Hvordan skal vi gi uttrykk for det vi liker og setter pris på i repertoaret Trøndelag Teater tilbyr oss? Teatrets Venner gir hvert år kunstnerisk pris til en teaterprestasjon som merker seg ut. Den viser at vi bryr oss om teatrets virksomhet. Prisen kan gå til skuespiller(e), regissør, dramaturg, kostymemaker, kulissemaker, musikkarrangør, musiker, scenograf, lysansvarlig, lydansvarlig, sminkør – for å nevne flere mulige aktører vi kan sette pris på. Det er altså ikke bare skuespillerprestasjoner vi kan prise. Vanligvis deler vi ut én kunstnerisk pris hvert kalenderår.

Hvem som skal få prisen, er det dere medlemmer som bestemmer. Styret nominerer inntil fem aktuelle prisvinnere fra forrige års forestillinger. Så gir du som medlem din stemme til én av dem, innen en gitt frist. En slik pristildeling er tosidig: vi som medlemmer engasjerer oss i teatret – teatret ser at vi er interessert i forestillingene. Slik skal det være!

Prisen – konkretisert med en statuett – blir overrakt på en tilstelning for teatervennene. I flere år har vi brukt en miniatyrkopi av

trondheimskunstneren Tone Thiis Schjetnes skulptur «Pas de deux i manesjen» – en frodig skulptur som står på Grønlands Torg i Oslo. Nå har vi brukt opp opplaget vårt av den statuetten. Et annet sted i bladet presenterer vi vår nye statuett: An-Magritt, laget av røroskunstneren Per Sverre Dahl. Han lager ti eksemplarer av den, originalt og eksklusivt til oss. Den er en god videreføring: en høyt verdsatt og anerkjent trønderkunstner lokalt forankret i Falkbergets og An-Magritts rike. Ulike dramatiseringer av An-Magritt har vært satt opp tre ganger på Trøndelag Teater. Hun er absolutt ikke ukjent for oss.

Vi gir prisen neste gang våren 2024, basert på forestillingene i 2023. Husk derfor å delta med å stemme fram din vinner når vi presenterer de aktuelle kandidatene på nettet og i neste nummer av «På første rad». Det er din og de andre teatervennenes pris. Vis teatret det! De setter pris på prisen vår.

Inntil videre: God jul og takk for i år!

På første rad er et medlemsblad for Teatrets Venner i Trondheim

Redaktør Lene Fjellstad

Adresse Teatrets Venner, Postboks 3549, Hospitalsløkkan, 7419 Trondheim www.teatervenn.no

E-post styret@teatervenn.no

Telefon 927 70 690 (torsdager kl. 16.00–18.00)

Org.nr. 981 369 084

Styret

Eirik Lien (leder), Orvar Leinan (nestleder)

Mariann Rødsjø (regnskap), Bente Buarø (sekretær)

Elin Moxnes (arrangement),

Oda Randi Reinjord (styremedlem)

Opplag: 500

Utforming/trykk: Fagtrykk AS

Historiefortelling i leire

Møt Per Sverre Dahl - kunstneren bak Teatrets Venners nye statuett «An-Magritt». Den skal gå til vinneren av foreningens kunstneriske pris de kommende årene.

Tekst og foto: Lene Fjellstad

Dahl-gården ligger i Mørkstugata i sentrum av Røros, ikke langt fra Bergstaden Ziir. Her holder keramikker Per Sverre Dahl til. Det er høst, og gradestokken er farlig nær frysepunktet denne dagen. Men i forgården til Per Sverre ønskes du velkommen av levende lys, og inne i galleriet er det lunt og trivelig.

Fra hobby til fulltidsjobb

Her vokste Per Sverre opp ikke langt fra keramikfabrikken, og som ung gutt på slutten av 1950-tallet var han titt og ofte innom fabrikken og hentet tørket restleire. Den la han i bløtt, og så forvandlet han leiren til figurer av gruvearbeidere og hester inspirert av gruvedriften som fortsatt var i full sving på den tiden.

– Jeg hadde ikke ovn så jeg fikk ikke brent figurene, men det var skaperprosessen som var det viktige, forteller Per Sverre. Som ung drømte han om en utdanning innen kunst- og håndverk, men moren rådet ham til å velge noe «nyttig» som kunne gi en mer sikker inntekt.

– Det er mulig at hun hadde rett, reflekterer Per Sverre. – Det var ikke enkelt å overleve som kunstner på den tiden, så jeg ble elektriker i stedet. Men jeg fortsatte med leiren på hobbybasis, og på 1980-tallet laget jeg mitt eget keramikverksted her i bakgården. Jeg liker å si at jeg har gått den samme skolen som Picasso. Med andre ord er jeg selvlært, sier Per Sverre og humrer. Han har vært heltidskunstner siden 1994, og tidligere hadde han også en ansatt.

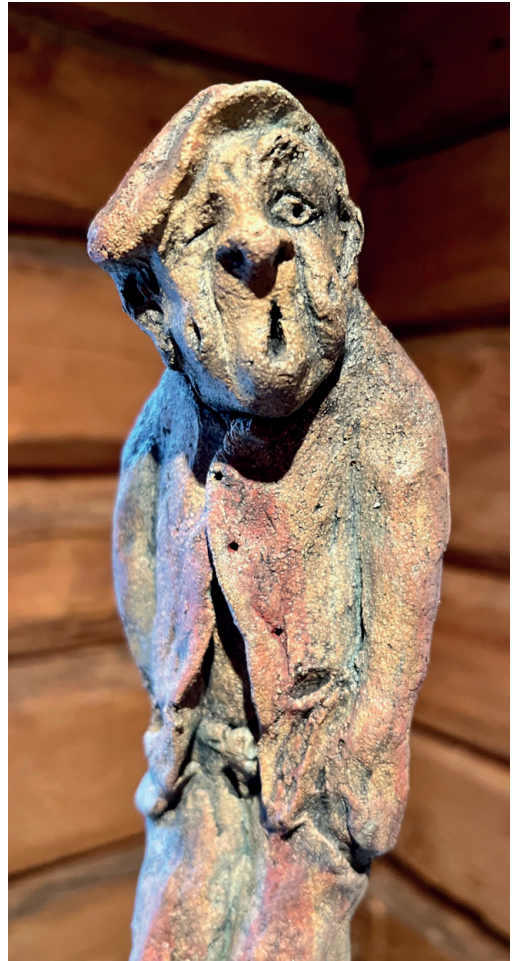

Per Sverre Dahl lager hver enkelt figur for hånd, og synes det er viktig å stoppe arbeidet i tide før skulpturen blir for polert og mister sjela.

Møte med rockeikoner

Vi sitter og prater i galleriet midt blant Per Sverres figurer. Ved disken står «Tengubben», et trollaktig lite vesen som passer på husene når Per Sverre er bortreist.

– Du kan ikke se ham, men når jeg kommer hjem, varsler jeg alltid ved å si: «Dokk ut, vi inn» før jeg passerer døra, forteller Per Sverre med en lurert smil. Skulpturene av gutta fra «The Rolling Stones» har hedersplassen.

Iver Lennemannsredd er knapt nevnt i Falkbergets roman «Den fjerde nattevakt», men ingen av Per Sverre Dahls skulpturer har fått like mye oppmerksomhet som den.

– Jeg laget figurene i forkant av bandets konsert på Valle Hovin i 2007, og fikk møte hele bandet backstage og vise dem frem, forteller Per Sverre. Mange har ønsket å kjøpe det ikoniske bandet i leire, men de er et trekkplaster og skal derfor få stå i galleriet så lenge han fortsatt driver virksomheten.

– Drømmen er å få dem utstilt på Rockheim, røper Per Sverre og medgir samtidig at det blir en sorgens dag når han en gang skal skilles fra Mick Jagger og co.

-
- Det er noen spesielle hensyn jeg må ta når jeg lager pris. Den skal være god å holde i og robust nok.

Det kommer stadig nye folk innom galleriet under intervjuet. Per Sverre slår av en prat med alle, og forsikrer meg om at han aldri blir lei av å fortelle historien om leirfigurene og Røros. Han har nærmest blitt en institusjon på Røros, og fikk kommunens kulturpris for et par år siden. Kunstnermiljøet på Røros blir derimot stadig mindre.

- Det er flere som etter hvert har lagt ned virksomheten sin, men det kommer ingen nye kunstnere til. Det er mange gallerier her som viser kunst fra hele landet, men det er få lokale kunstnere igjen å vise frem arbeidet til. Det er nok flere grunner til det, og så er ikke til å stikke under en stol at det er vanskelig å få det til å gå rundt økonomisk før du har klart å skape deg et navn som kunstner, sier Per Sverre.

Nå har han fått en bestilling fra Teatrets Venner på ti skulpturer av An-Magritt. De skal tilfalle vinnerne av foreningens «Kunstnerisk pris» de neste årene. Per Sverre er ikke ukjent med slike oppdrag, og har blant annet laget en skulptur av Odd Reitan som vinneren av «Årets Ladejarl» får.

- Det er noen spesielle hensyn jeg må ta når jeg lager en pris. Den skal være god å holde i og robust nok. Det betyr for eksempel at jeg ikke kan lage skulpturen med ei hånd i været fordi den lett kan bli slått av, forteller kunstneren som håndlager hver enkelt og gir de sin unike karakter.

Så forsvinner han på bakrommet, og kommer tilbake ikke bare med én, men fire skulpturer av An-Magritt. Ansiktsuttrykket er ved første øyekast det samme hos alle, men når jeg ser litt nærmere, oppdager jeg at hver enkelt figur er unik. Det er fire utgaver av ei trassig og sterk dame som står der så stolt på disken til Per Sverre. - Og så omtales hun som pen i Falkbergets bøker, forteller kunstneren selv og viser hvordan ei kobberplate med navnet på prisvinneren skal plasseres på søylen skulpturen står på.

Birolleinnhaveren stjal showet

Per Sverre er godt bevandret i Falkbergets forfatterskap, og hadde sin første av flere Falkberget-utstillinger allerede tilbake i 1991. - Den gangen laget jeg 20 skulpturer fra romanen «Den fjerde nattevakt». Det er presten Benjamin Sigismund og bergmannsfruen Gunhild Bonde som er bokas hovedpersoner. Du vet, paret som forelsker seg i hverandre selv om de er gift på hver sin kant. Men det var en annen figur som stjal oppmerksomheten under utstillingen, den av Iver Lensmannsredd, forteller Per Sverre.

I romanen er Iver knapt nevnt. Vi leser at han i sin tid rømte fra Selbu hvor han ved et uhell har skutt mot ei samejente, og er redd for at han i verstefall har drept henne. Derfor gjemmer han seg på Røros, jobber i gruva og stikker av hver gang lensmannen er i nærheten i frykt for å bli arrestert.

- Det er aldri enkelt å vite hva som vil gripe folk og ikke, forteller kunstneren som synes det er fint å se at det han skaper, får folk til å le eller gjør dem rørt.

Jeg tar en nærmere titt på Iver Lensmannsredd. Han står litt lutrygget med hendene i bukselomma, og ansiktet er furet. Iver ser seg over skulderen med et halvt øye, og han ser både engstelig og litt sliten ut. Skulpturen vekker en ømhet i meg. - Kanskje er det noe med uttrykket til Iver som treffer folk, spør jeg. - Han er i alle fall den figuren jeg har fått mest respons på i hele min karriere som keramiker, kan Per Sverre fortelle.

Syvåring med nitimers arbeidsdager

På Rørosmuseet kan du se utstillingen «Vaskarryss og bersa». Den tar for seg barnearbeidet ved gruvene. Historien fortelles ikke med blekk trykt på papir, men gjennom Per Sverres leirfigurer. – Da jeg laget utstillingen, var det et ønske fra meg at den ikke skulle selges i deler og spres rundt. Jeg ble derfor veldig glad da en familie kjøpte hele utstillingen og senere forærte den til Røros kommune, sier Per Sverre mens han engasjert forteller om en mørk del av gruvehistorien.

- Barnearbeid var en viktig ekstraintekt for familier på Røros på 1800-tallet. Så da en ny lov la ned forbud mot barnearbeid i 1892, førte det til at hundre familier på Røros søkte om dispensasjon. Og det fikk de innvilget. Tenk, denne praksisen fortsatte helt frem til 1918! Barn ned i syvårsalderen stod og vasket

malm i det kalde vannet, og arbeidsdagen strakk seg over ni timer. Det hele foregikk om sommeren, men ble sett på som så viktig at gruvebarna startet ferien flere uker før resten av barna for å jobbe, forteller Per Sverre mens han rister på hodet.

– Barn ned i syvårsalderen stod og vasket malm i det kalde vannet, og arbeidsdagen strakk seg over ni timer.

74-åringen jobber fremdeles fulltid og vel så det. Produksjonen er derimot ikke like høy nå som tidligere da de var to. På det meste gikk det med rundt tre tonn leire i året. I det jeg er i ferd med å gå, spør jeg ham hvor lenge han har tenkt å fortsette.

– Jeg har ikke satt en sluttdato enda, og vil fortsette så lenge jeg synes det er artig, sier Per Sverre Dahl i det en ny gjeng med turister toger inn i galleriet. På vei ut passerer jeg «Tengubben» som ser på meg med et trassig blikk. – Æ ut, dokk inn, mumler jeg smilende i det jeg forlater det hyggelige galleriet og går ut i den kalde Røroslufta igjen.

Derfor vil vi bruke An-Magritt som statuett for kunstnerisk pris

Vi har mange sterke grunner til å velge An-Magritt som symbol for venneforeningas kunstneriske pris, mener leder Eirik Lien som har skrevet om en av norgeslitteraturens mest fascinerende kvinneskikkelser.

Tekst: Eirik Lien

An-Magritts utgangspunkt er aller nederst i rang i det rå, ubarmhjertige, fattige samfunnet ved Cornelia smelthytte nord for Ålen sentrum i Gauldalen, ved Eafossen. Ruinene av ei tilsvarende hytte like ved, Eidet, står fremdeles. Handlinga er i de siste tiåra av 1600-tallet. Malmen som skal smeltes, kommer fra gruvene ved Orvsjøen – Arvedals gruve med datidas navn – i fjella sørvest for Ålen. Brakt til smelthytta om vinteren; snø og islagte vatn er eneste mulige kjørevei.

Okser og gamper trakk tunge sleder med malmlass i vinterkulda, bønder og småkårsfolk med malmkjøringa som livsgrunnlag. De drev dyra sine fram med slag, rop, bannskap og av

og til godord for å få fram flest mulig lass i en vintersesong.

Utafor dette samfunnet lever Kiempen; han var visst hesttjuv og sona to år i festningskjelleren. Ble brennmerka for det på ryggen, ikke i panna. Lykkeligvis, det ser ingen. Han var blitt gift i Lesja tjue år før, utafør kjerkdøra. De fikk ei datter, Ane. Etter tolv år ble han alene med Ane og dro dit ingen kjente ham. Ingen visste hva han egentlig het; han hadde brent dåpsattesten.

Ane må stå til alles spott, bundet til skampælen på kjerkbakken; hun fødte ei datter som resultat av den forfyllete Ole soldats voldtekt.

Kristofer Leirdals skulptur av An-Magritt og Hovistuten ved Ilen kirke. Foto: Eirik Lien

Også han spytta på henne på vei inn i kjerka. Ane hopper i Eafossen etter første botssøndag. An-Magritt blir morløs og Kiempen tigger die hos ammende kjerringer i bygda. Kiempen blir bessfar, oppdrager og lærer. Han kan skrive, lese og regne; lært i festningskjelleren.

An-Magritt og konstknekten

Vi møter An-Magritt igjen 17-18 år seinere med malmlas bak en okse, på vei til Cornelia smelthytte i rekka av malmkjørere. Den militære trommeslageren er annammeren; han som veier lassene og noterer vekta for hver malmkjører. Falkberget forteller:

Annammeren fikk tak i det tonge stenlodd og rullet det langsomt i trinsen. Han skulte ditbort Cimber og konstknekten sto – men slapp heller ikke blikket fra oksen og An-Magritt. Ingen snakket i måneskinnet. Holdt han virkelig på å bli ute for djevlskap.

Han slo loddet fast i vekt punktet. 1 ½ skippund; garp-Magritt!

De e to skippund! To! To! Trommeslager! An-Magritt kastet seg ned over lasset. Johannes! Cimber! Han stal malmen frå oss. Et og et halvt skippund; for løgn og lell! Je svelt og frys! Og oksen svelt!

Hun sprang opp og slo annammeren med kjeppen i ansiktet. Din lasstjuv der du står!

Annammeren langet ut og ga henne en ørefik. An-Magritt stupte og vart liggende.

[...]

Latideggen og Johannes konstknekt styrtet til og leste i lys skjæret sifrene; malmlasset til An-Magritt veiet nøyaktig 2 ½ skippund!

Johannes konstknekt er konstruktør av de helt nødvendige vasshjula ved smelthytta; av tysk oppbar, nylig kommet og lite vant med det lokale språket. Han ser at An-Magritt trenger hjelp og stell etter slåsskampen. Men An-Magritt er på vakt:

Kerrr satan vil du me, konstknekt?

Beschützen dig!

Dra til helvete!

Ingen i verden beskyttet garp-Magritt. Alle puffet og slo og brukte utnamnet.

Men An-Magritt gir etter og kjenner det gjør godt når noen bryr seg om henne – innendørs, til varme, kvile, stell og mat. Hun blir heidensche Göttin for Johannes: Hadde vel noen sett en så vakker pike som denne forkomne og fattige oksekjørerensken fra Kiemepeplassen? Nei, ikke i Freiberg sølvverkstad engang ...

Så langt har vi møtt tre av de fem viktigste mennene i hennes liv: **Ole soldat** – det voldelige og ansvarsløse biologiske opphavet, **Kiempen** – bessfar, familie og oppdrager, **Johannes konstknekt** – hennes livs fellesskap og kjærlighet.

Hadde vel noen sett en så vakker pike som denne forkomne og fattige oksekjørerensken fra Kiemepeplassen?

Ikke lenge etter kommer den mytiske og mystiske **kølfogd Hedström** inn i livet med sitt *eins, zwei, blix!* Han fascineres også av henne, dukker alltid opp når det gjelder; gir hjelp og råd. Og da An-Magritt berga ei kølmile fra å brenne ned og ødelegges, gir han henne den belønninga smelthytta ledelse ikke ga henne. Da har hun penning til å skaffe seg den femte «mannen» i livet: kjøreoksen **Hovistuten**. De to blir et samkjørt par: *Hundre skippund malm kjøre je med den til våren kjem! To hundre! Tre hundre!* sier hun til Kiempen som med alder begynner å miste livskrafta. Når våren er der, trekker oksen plogen på Kiemepeplassen for å bryte nytt land og så korn. Kiemepeplassen blir odelsgård.

Konflikt og hungersnød

An-Magritts anseelse hos de andre malmkjørerne og hyttknektene øker, men har likevel agg til henne når hun har tett kontakt med de privilegerte, med konstknekten. Hun fortsetter malmkjøringa, og møter ikke lenger svindel på vekta.

I framdrifta i livet vil hun skaffe sin rettmessige plass i samfunnet; hun *skal* innskriveres i kjerkboka, hun *skal ikke* være garp-Magritt – og hun skal ut av uvitenhet. Med tavle og griffel lærer hun å lese, skrive og regne. Johannes skyver på, i kjærlighetens veier.

Ledelsen ved Cornelia smelthytte makter ikke å betale for kjøringa; de får ikke tilsendt *penning* fra verkseieren, den mektige Kammertjeneren i København, Joachim Irgens. Det kommer ikke fødevarer fra Trondhjem. Det er nedgangstider, også taksten for malmlas går ned.

Oppstand fra malmkjørerne og hyttknektene! Hungersnød! De vil ha mat og penning, ikke redusert lasstakst. De nekter å kjøre og å drifte smelthytta! An-Magritt som eneste skrivekyndige blant dem skriver klagebrevet. Bare An-Magritt tør ta turen til Trondhjem for å levere det: kjøpmann og rådmann Lorentz Mortensen Angell som også var partisipant i kobberverket og rikskansler Ove Bjelke, i Kongsgården. Rikskansleren kan vel presse kammertjeneren.

Hos Angell og Bjelke

Hos Angell forbereder hun seg til møtet med Bjelke:

Ove Bjelke e vel it folkvond?

Til sine tider kan kantzjeren være en smule kolerisk. Han har ingen god afføring.

An-Magritt smilte: Han bælm vel for mye øll og blir vindfull.

Ja – jo. Han lo og grep sin gullknappstav. Vel, Ane-Margrethe. Vi fordrister oss ind i løvens hule.

Sammen går de til Kongsgården. I porten inn til rikskansleren står fenrik Ole soldat vakt. Han ser og hun ser, men overser og fornekter ham.

Bjelke blir sjarmert av An-Magritt, hun minner om hans første hustru. Han vil vite mer:

Kam har prenta suppliken?

Bjelkes spørsmål minte An-Magritt om lagretten og Liths nærgående forbør i tingstuguen. Hun stivnet i ansiktet. Var alt straffbart? I Christian Quart sto det neppe! Hun prøvde å smile.

Je laut gjera det ---

Ka det e du fortæl? Kansleren vellet den tonge kroppen over til en annen stolarm. It må du stå der og byg!

Hun ble harm. Vi bruke å tala sant, vi!

[...]

Koffor reist it innkvann annen bit enn du?

An-Magritt tidde. Hun ville ikke si at de var for feige.

Den skammen skulle de slippe.

[...]

Æ spør koffor det it kom en bruksbone bit?

I stedet for å gå baklengs steg An-Magritt bort til stolen Bjelke satt i og blåste barten.

Ingen bøkelsitter og leilending kan stove prent. Hun la til: no vet du det!

Bjelke tester hennes leseferdighet, men må vite mer:

E du gift?

Nei.

Trulova?

Ja.

It bar du lausonge?

Helt uten vornad sa hun: je bar it sulka me te! Vil du vatta mer?

Taxtene og alt fikk heller gå til helvete før hun vek unna.

Og så konkluderer Bjelke:

Ja – ja, An-Magritt. Du lyt kjør heimatt og si til leilendeingan og bøxselsitteran at det blir den gamle taxten.

An-Magritt i dag

I disse utdragene fra Johan Falkbergets firebindsverk «Nattens brød» ser vi ei utvikling som bør appellere til oss også i dag: mot, mental kraft, kunnskap, trua på eget verd, kjærlyghet – viktige drivkrefter. Et overmenneske? En helt? En som tar ansvar? Falkberget trur på mennesket og viser at vi kan ta styringa på eget liv om en sjøl vil, også om starten er på bunn-nivået, på nullpunktet. Men det koster!

Ved årtusenskiftet var det avstemning om hvilken litterær kvinneskikkelse i norsk litteratur som var et forbilde. Blant de aktuelle

kandidatene var både Kristin Lavransdatter, An-Magritt og Ragnhild i Duuns «Medmenneske». Kristin Lavransdatter fikk flest stemmer. Men det er *An-Magritt* som skal stå øverst på den pallen, med sin viljestyrte lange klassereise! Kristin startet ikke på bunn-nivå.

Trøndelag teater har satt opp An-Magritt tre ganger – i 1960 med Veslemøy Haslund som An-Magritt, i 1988 med Hildegunn Eggen og i 2004 Ingrid Bergstrøm. I 1960 var det rent taleteater, de to neste musikkteater med Henning Sommerros musikk og Edvard Rønning dramatisering av teksten. Rønning karakteriserer An-Magritt som «et moderne menneske i et gammeldags samfunn – en opprører som nektet å godta verden slik alle syntes den var.»

Vi har mange sterke grunner til å velge An-Magritt som symbol for venneforeningas kunstneriske pris!

Trøndelag teater har satt opp An-Magritt tre ganger. Ingrid Bergstrøm spilte hovedrollen i den foreløpig siste oppsetningen i 2004. Foto: Knut Bye

Trenger ledere en kongstanke?

Ganske nøyaktig 160 år etter urpremierer, setter Trøndelag Teater opp det storslåtte, historiske dramaet «Kongsemnene» hvor mye av handlingen foregår i vår region.

Tekst: Lene Fjellstad

Christiania Theater januar 1864. Det er bare noen dager igjen til urpremiere på et nytt, historisk skuespill. Instruktøren, som også har skrevet stykket, har gått grundig til verks og planlagt plasseringen av kulisser, møbler, rekvisitter og personer på scenen ned til den minste detalj. Det er flere år siden han startet arbeidet med skuespillet, og nå som det endelig skal fremføres vil ikke mannen med det karakteristiske skjegget og de runde brillene at noe skal overlates til tilfeldighetene. Hovedstadens aviser gir stykket til dels lunkne kritikker etter premieren, men Henrik Ibsens «Kongsemnene» blir en stor publikumssuksess.

Hvem er kongetronens rettmessige arvetaker?

Henrik Ibsen har først og fremst støttet seg til Håkon Håkonssons saga i arbeidet med Kongsemnene, men tatt seg en del kunstneriske friheter. Historien, som egentlig strekker seg over mer enn 20 år, er snevret inn i tid, og det opptrer personer i skuespillet etter at de ifølge kildene i sagaen var døde.

Arvestrid er utgangspunktet i historien, et tema vi kjenner igjen fra Shakespeares historiske skuespill. For hvem som var et kongsemne og hadde retten på tronen, var et komplisert spørsmål på 1300-tallet hvor

ulike grupperinger ønsket ulike konger, og hvor kongers «uekte» barn kunne ha rett på tronen. Det er en kjent sak at enkelte konger etterlot seg et betydelig antall barn med flere ulike trelle...

Å elske, ofre alt og glemmes, det ble min saga.

Henrik Ibsen; Kongsemnene

En svikefull formynder

Historien tar oss med tilbake til 1204, året kong Håkon Sverresson døde, trolig av forgiftning. Hans uekte sønn Håkon Håkonsson blir valgt til konge av birkebeinerne som på den tiden lå i strid med baglerne. Norge hadde vært i borgerkrig siden 1130, og samfunnet var preget av vold og interne rivninger. Birkebeinere fryktet med rette at motstandere skulle drepe Håkon, og flyktet med det lille kongsemnet til birkebeinervennlige Trondheim.

Skule jarl, den avdøde kongens halvbror, blir den nye kongens formynder fordi kongen er bare 13 år når han overtar tronen. Men Skule jarl, som også blir Håkon Håkonssons svigerfar, har større ambisjoner enn å være

Arturo Scotti (til høyre) skal spille Håkon Håkonsson, mens Hans Petter Nilsen har fått rollen som Skule jarl i Trøndelag Teaters oppsetning av «Kongsemnene». 30. januar blir det vennetreff i forbindelse med forestillingen. Illustrasjon: Tibe-T.

kongens formynder. Derfor begynner han i det skjulte å legge en listig plan for hvordan han skal overta kongemakten.

Kongstanken

De som fulgte litt med i historietimene, vet at det er Håkon Håkonsson som går seirende ut av striden. Han har en kongstanke: Norge skal samles til ett rike. «Trønder sto mot vikværing, agdeværing mot hordalending, hologalending mot sogndøl; alle skal være ett herefter, og alle skal vite med seg selv og skjønne at de er ett!».

Skule jarl kommer til en erkjennelse mens han gemmer seg i klosteret på Elgeseter etter et mislykket attentat mot kongen: Han er ikke drevet av en eller annen kongstanke, eller visjon som vi i dag ville ha sagt. Det er snarere begjæret etter makt som har vært hans drivkraft. «Kan et kongsemne

ta kongsgjerningen på seg, slik han kan ta kongskåpen på?», spør Ibsen, og det er lett å dra paralleller til vår tids lederdebatter. Er ledelse en rolle du kan «kle på deg», eller lykkes du bedre dersom ønsket om å være leder stammer fra et brennende engasjement om å realisere en eller annen kongstanke?

Sagaen forteller at Håkonssons menn satte fyr på klostret hvor Skule gjemte seg slik at han ble røyka ut. Og den forfengelige mannens siste ord før sverdet suste i lufta og gjorde ende på kongens argeste motstander var: - Ikke hugg meg i ansiktet! Hendelsen markerer slutten på en hundre år gammel borgerkrig, og oppfyllelsen av Håkon Håkonssons kongstanke om å samle Norge til ett rike. Og det hele skjedde bare et steinkast fra Trøndelag Teater.

Hvordan får jeg kjøpt billetter?

1. Kjøp av billetter på teatrets nettside www.trondelag-teater.no

Med teaterkort

Foreningens medlemmer får 20% på teaterkortet som gir medlemmene ytterligere rabatt på inntil seks egenproduserte forestillinger i året. Har du teaterkort, kan du kjøpe billetter på nettet med koden du fikk fra Eventim (billetteleverandøren) da du kjøpte teaterkortet. Det gjelder for alle forestillinger og ikke bare venneforestillingene.

Uten teaterkort

Dersom du ikke har teaterkort, kan du kjøpe billett på nett med billettkjøpslenke som Teatrets Venner sender ut på e-post. På venneforestillingene får du da grupperabatt. Billetter kan sendes enten som e-billett (gratis) til din e-postadresse, eller i postforsendelse (kr. 59,-). Billettene kan betales med Vipps eller bankkort.

2. På telefon

Du kan ringe billettluka på telefon 73 80 50 00 og reservere billetter. De har lister med oversikt over betalende medlemmer i foreningen. Billettene må hentes ut i billettluka innen syv dager. NB: Det kan i perioder være kø på telefon.

3. I billettluka

Billetter kan også kjøpes ved oppmøte i teatrets billettluka. På kveldene må billettluka prioritere kveldens forestillinger. Det er derfor anbefalt at billettkjøp i billettluka gjøres på dagtid. Alle med «bestevenn-fordel» må kjøpe billett i billettluka.

MEDLEMSTUREN ER FULLTEGNET

Neste års tur går til Sunndalsøra og forestillingen «Lady Arbuthnott». Avreisedato er 19. juni, og det er lagt inn en overnatting. Men har du ikke meldt deg på allerede, er det dessverre for sent.

- At neste års medlemstur skulle bli så populær og fulltegnet allerede høsten før hadde jeg ikke trodd. Det har ikke skjedd før, forteller turansvarlig Elin Moxnes. For selv om ikke annet enn forestilling, dato og hotell var klart, var Teatrets Venners medlemmer mer enn klare for tur. Elins venteliste inneholder også en lang rekke navn.

Fra og med 10. februar 2024 er påmeldingen bindene, og siste betalingsfrist er **1. mars 2024**. Turen koster 5 750 kroner + eventuelt enkeltromstillegg på kr. 725.-.

Rundt 150 mennesker og 10 000 dugnadstimer ligger bak forestillingen Riksteatrets tidligere teatersjef Tom Remlov kalte for et «fenomenalt fenomen». Fotograf: Per Kvalvik

I forestillingen "Der det fins fuglar" møter vi fyrvokter Johan på Kjeungskjær fyr utenfor trøndelagkysten.
Illustrasjon: Tibe-T

Kommende arrangementer

1. halvdel 2024

KONGSEMNE

Hovedscenen. Tirsdag 30. januar kl. 19.00.
Vennetreff kl. 18.00 på Hylla. Mer informasjon kommer på hjemmesiden,
Facebook og i medlemsappen «Gnist».

STØRST AV ALT ER KJÆRLIGHETEN

Gamle Scene. Tirsdag 6. februar kl. 18.30
Venneforestilling

BYEN

Studioscenen. Onsdag 21. februar kl. 19.30
Venneforestilling

DER DET FINS FUGLAR

Studioscenen. Tirsdag 16. april kl. 19.30
Vennetreff

VENNEFORESTILLING

Venneforestillingene er en unik mulighet til å se forestillinger i selskap med andre teaterinteresserte i foreningen. Vi holder av ekstra gode plasser til foreningens medlemmer.

Billetter som ikke blir hentet innen ti dager før forestilling, kan bli solgt til andre. Med andre ord, kjøp billetter i god tid!

VENNETREFF

Vennetreff er en sosial samling i forkant av at vi ser en forestilling sammen, og hvor vi inviterer en aktuell innleder til stykket.

Som medlem er du velkommen til å bli med på treffet uavhengig av om du skal se forestillingen samme kveld eller ikke.

Årsmøtet vil bli avholdt i mars, men dato var ikke fastsatt da bladet gikk i trykken.
Du finner alltid en oppdatert kalender på våre hjemmesider www.teatervenn.no

INFORMASJON OM MEDLEMSKAP I TEATRETS VENNER

Du har disse fordelene ved å være teatervenn:

- Du får 20 % rabatt på teaterkortet, som igjen gir deg gunstige priser til alle forestillingene Trøndelag Teater setter opp. Går du i teatret tre ganger i løpet av året, har du tjent inn kortet.
- Det er reserverte billetter for medlemmene til venneforestillingene, som gjerne er første spilledag etter premieren. Billettene er reservert fram til ti dager før forestillingen.
- Vi inviterer til to vennetreff hvert halvår. Her får du som regel introduksjon til forestillingen, gitt av f.eks. regissør, skuespillere eller andre som har vært med på å forme forestillingen.
- Du får tilsendt medlemsbladet «På første rad» i posten tre ganger i året.
- Du får tilbud om teaterrelaterte medlemsturer med sosialt fellesskap.
- Du får rabatterte billetter til Riksteatrets forestillinger på Stjørdal og Melhus.
- Du er med på å gi økonomisk støtte til Trøndelag Teater, i form av leiligheter til gjestende skuespillere og andre medarbeidere, stipend til ansatte, gjestespill o.l.
- Teatrets Venner deler ut priser for kunstnerisk innsats. Som medlem er du med på å stemme fram prisvinnerne.

HOLD DEG OPPDATERT OM HVA SOM SKJER!

Oppdatert stoff finner du på foreningens hjemmeside www.teatervenn.no.

Facebook-gruppa vår heter «**Teatrets venner i Trondheim.**»

Med appen «**Gnist**» har du full oversikt over alle arrangement i regi av Teatrets Venner.

Vil du/dere bli medlem av venneforeningen?

Medlemskapet koster i 2023 kr. 400,- for enkeltmedlemmer og kr 500,- for parmedlemmer.

Du kan melde deg inn:

- på våre hjemmesider www.teatervenn.no eller
- sende en e-post til styret@teatervenn.no eller
- bruke svarslippen under som du legger i kassen i foajeen hos Trøndelag Teater

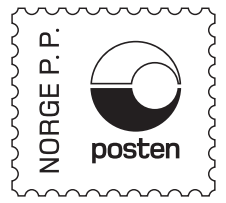
Navn: _____

Enkelt Par

Postadresse: _____

Tlf.: _____

E-post: _____

Returadresse: Teatrets Venner, Trøndelag Teater PB 3549 Hospitalsløkkan 7419 Trondheim
